

[Udenrigsministeren.]

tilfælde kan tildeles denne øverstkommanderende og tillige den øverstkommanderende for den fælles forsvarsstyrke i Europa.

Som man vil huske, gik den tidligere på året vedtagne rigsdagsbeslutning blandt andet ud på, at rigsdagen gav sin tilslutning til, at de i Tyskland stationerede styrker tildeles den øverstkommanderende i Europa allerede i fredstid, medens der ikke dengang forelå spørgsmål om, hvilke styrker der i krigstilfælde kan tildeles de øverstkommanderende, og som det vil fremgå af bemærkningerne, er regeringen af den opfattelse, at det, der her kan blive tale om, er de operative danske forsvarsstyrker, der vil være til rådighed ved mobilisering, medens lokalforsvaret og hjemmeværnet ikke kommer i betragtning. Det er klart, at hovedparten af de danske styrker, herunder praktisk talt samtlige til hæren hørende styrker, tænkes tildelt den øverstkommanderende i Europa, general Eisenhower, til forsvaret af selve Danmark med omgivende farvande, medens de enheder af flåden og flyvevåbnet, der er bestemt til at deltage i forsvaret af bl. a. Grønland, vil udgøre hovedbestanddelen af de styrker, der af Danmark kan tildeles den øverstkommanderende for Atlantområdet.

Forsvarsministeren har overfor det i folketinget nedsatte udvalg udtalt, at det ikke vil være praktisk muligt at overlade afgørelsen af dette spørgsmål til rigsdagen, dels fordi de styrker, der tildeles de øverstkommanderende, til stadighed vil ændres, efterhånden som opbygningen af styrker finder sted, dels fordi det vil være nødvendigt for regeringen at kunne handle hurtigt i en akut situation. Det er imidlertid hensigten i det omfang, det overhovedet er praktisk muligt, at forhandle med rigsdagen om tildelingen af styrker.

Med disse bemærkninger skal jeg på forsvarsministerens vegne anbefale forslaget til en velvillig behandling også i dette høje ting.

Ernst Christiansen: Begge de to foreliggende forslag har som forudsætning den fredspagt, der er afsluttet mellem de frie demokratiske stater, den fredspagt, som vi i almindelighed kalder Atlantpagten, og det gør naturligvis, at mit parti, der har den opfattelse, at det gælder om at styrke dette fredsinstrument, de kræfter til fredens fremme, der er samlet i dette samarbejde mellem de demokratiske lande, er sympatisk indstillet overfor de to foreliggende forslag.

Efter den grundige behandling, som Grønlandsoverenskomsten og de herhenhørende

spørgsmål isvrigt har fået i det udenrigspolitiske nævn og derigennem også i parti-grupperne og senere i det høje folketing, hvor der jo var en daglang diskussion, som blev transmitteret, og endelig efter den højtærede udenrigsministers forelæggelsestale i dag finder jeg ikke anledning til at gå nærmere ind på enkeltheder i de foreliggende forslag. Jeg vil blot gøre et par bemærkninger.

Jeg vil for det første om Grønlandsoverenskomsten sige, at foruden det, at den er et led i Atlantpagtarbejdet og en styrkelse af dette arbejde, har den også sin særlige værdi: den løser et problem, som skabtes i Danmark under den anden verdenskrig, da vi stilledes overfor det, at det fjerne Grønland pludselig blev en brik i spillet om magten. Vi overraskedes ved, at Grønland blev et vigtigt punkt i verdenskrigens operationer. Det fremkaldte den situation, som den højtærede udenrigsminister omtalte, at der blev sluttet en overenskomst mellem minister Kauffmann og Nordamerikas Forenede Stater, og det kan naturligvis ikke nægtes, at denne overenskomst måtte være et problem. Vi kender allesammen de følelser, der er i Amerika, ikke alene i Nordamerika, men i hele Amerika overfor europæiske kolonibesiddelser i Amerika, følelser, der bl. a. har fundet deres formulering i Monroe doktrinen. Hvis der havde været imperialismen i Nordamerikas Forenede Stater, ville vi have haft grund til at være ængstelige for, hvad der kunne være sket med Grønland. Jeg synes, at den løsning, der er kommet på sagen, viser os, at Amerika ikke har haft imperialistiske hensigter. Nu løses hele problemet, som er opstået ved den anden verdenskrig, og som eksisterede i forbindelse med Kauffmanntraktaten. Det løses, synes jeg, på en såre lykkelig måde. Det løses sådan, at Danmarks suverænitet over Grønland fuldstændig sikres, Grønlands forsvar sikres, og Danmark bliver ikke belastet med udgifter, som det ville være os umuligt at bære.

Jeg gør den bemærkning, at Danmarks suverænitet over Grønland sikres, og vil yderligere sige, at det er fuldt forsvarligt netop at fremhæve den danske suverænitets bevarelse. Men vi må naturligvis ikke glemme, og vi skal ikke skjule for os selv, at sådan som hele udviklingen — ikke mindst den af tekniske kræfter fremkaldte udvikling — har formet sig, er suverænitet i gammeldags forstand et begreb, der indskrænkes i vor tid.

Hvis man går ind i en forening af hvilken som helst slags, så opgiver man en smule af